

MINISTARSTVO FINACIJA

NACRT

P.Z. br.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
OPĆEG POREZNOG ZAKONA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, studeni 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OPĆEG POREZNOG ZAKONA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. alineji 1., članku 16., članku 51. i članku 117. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROIZIĆI

Opći porezni zakon („Narodne novine“, broj 147/08, u nastavku: OPZ) donesen je 2008. godine i stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine te uređuje sve bitne značajke porezno-pravnog odnosa, to jest prava i obveze sudionika u tom odnosu (poreznih tijela i poreznih obveznika), te postupovne odredbe za njihovu primjenu.

Od dana stupanja na snagu mijenjan je i dopunjavao Zakonom o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona („Narodne novine“, broj 18/11). Navedenim Zakonom o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona za ciljani segment poreznih obveznika propisana je obveza podnošenja obrazaca poreznih prijava i izvješća potrebnih za oporezivanje u elektroničkim obliku, uključujući i davanje ovlaštenja ministru financija za donošenje pravilnika; nadalje su izvršene izmjene i dopune odredaba potrebnih radi usklađivanja s odredbama Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05 i 41/08) i Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 91/10), te odredaba sadržanih u glavi IX. OPZ-a, koje se odnose na razmjenu informacija između država članica Europske unije o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje radi njihovog potpunog usklađenja s Direktivom Vijeća 2003/48/EZ i Direktivom Vijeća 85/611/EEZ.

Zakonom o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona („Narodne novine“, broj 78/12) izvršene su izmjene i dopune kojima se osigurava položaj države kao vjerovnika iz porezno-dužničkog odnosa uvođenjem instituta proboja pravne osobnosti trgovačkih društava i odgovornosti za obveze u OPZ čime se sprječava zlouporaba prava i omogućava provedba efektivne naplate od osoba i društava u čiju korist ili uz čiju pomoć su provedena zabranjena raspolaganja na štetu poreznog tijela kao vjerovnika i na štetu proračunskih prihoda i drugih javnih davanja. Uređeno je i javno objavljivanje popisa dospjelih i neplaćenih dugova kojim se ne narušava institut porezne tajne. Nadalje radi usklađivanja s odredbama Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09) uvodi se mogućnost sklapanja upravnog ugovora ili upravne nagodbe i mogućnost elektroničke dostave poreznog akta, uvodi se zakonski prijeboj dospjelog potraživanja poreznog dužnika prema državnom proračunu koji istovremeno ima evidentirane obveze na ime poreznog duga do visine poreznog duga, uvodi se mogućnost da, zbog uvjeta opće nelikvidnosti te lakše naplate postojećih obveza, Vlada Republike Hrvatske u iznimnim slučajevima, kada je to od interesa za Republiku Hrvatsku, na prijedlog ministra financija, donese odluku o podmirenju poreznog duga ustupanjem nekretnina; nadalje izmjene i dopune dijelu koji se odnosi na ovršni

postupak zbog otklanjanja dvojbi i poboljšanja postojećih odredbi. Pokazalo se potrebnim preciznije odrediti, izmijeniti ili dopuniti odredbe koje se odnose na: ovrhovoditelja i ovršenika, s naglaskom na ulogu državnog odvjetništva kod vođenja postupka, žalbu i prigovor glede određivanja roka za rješavanje o prigovoru, obustavu ovrhe glede uvjeta obustave, odgodu ovrhe kada ovrhu provodi FINA te provođenje ovrhe na nekretninama.

S obzirom da je 1. listopada 2012. na snagu stupio Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, broj 18/12) kao novo zakonsko rješenje koje dužniku daje mogućnost za pravovremeno restrukturiranje uz suglasnost vjerovnika, potrebno je propisati postupanje Porezne uprave kao jednog od vjerovnika u postupcima predstečajne nagodbe.

Predlaže se ukidanje odgode naplate poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa, te odgode naplate poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa u slučaju pokretanja upravnog spora.

Opći porezni zakon propisuje opće porezne odredbe te je, dakle, bitno da se istim propisom propiše i obvezatni sadržaj gotovinskog računa. Pojedini posebni propisi imaju određene odredbe o sadržaju računa, ali je cilj ovih odredbi da se izjednači sadržaj računa za sve djelatnosti.

Propisuje se obveza za sve *obveznike poreza na dodanu vrijednost*, a ne samo za obveznike poreza na dodanu vrijednost čija je godišnja vrijednost dobara i obavljenih usluga (oporezive i izvozne isporuke) veća od 800.000,00 kuna, da porezne prijave podnose elektroničkim putem. Ukupan broj obveznika poreza na dodanu vrijednost koji podnose porezne prijave elektroničkim putem prema važećem Općem poreznom zakonu iznosi oko 80 000. Predloženim izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona ukupan broj obveznika koji će podnositi porezne prijave elektroničkim putem iznosio bi oko 170 000 (dakle, ukupan broj obveznika koji će podnositi porezne prijave elektroničkim putem povećao bi se za oko 90 000). Cilj predložene izmjene Općeg poreznog zakona je osigurati prijelaz na elektroničko poslovanje u potpunosti u cilju poboljšanja informatizacije za sve obveznike poreza na dodanu vrijednost. Navedeno pridonosi rasterećenju rada u Poreznoj upravi, a ujedno omogućava poreznim obveznicima bržu i jednostavniju proceduru i mogućnost trenutačne provjere formalne ispravnosti obrasca, a sve u cilju efikasnosti postupka.

Radi važnosti zaštite državnog gospodarskog interesa i manipulacije s rokovima zastare na štetu poreznog tijela kao vjerovnika, početak tijeka zastare definiran člankom 94. stavkom 3. Općeg poreznog zakona posebno se određuje za postupak utvrđivanja zlouporabe prava (proboj instituta osobne odgovornosti) prema člancima 158.a do 158.f Općeg poreznog zakona. Posebno se određuje početak tijeka zastare i za postupak ispitivanja izvora imovine prema članku 63. Zakona o porezu na dohodak. Naime, analizom postojećeg stanja uočeno je da postoji potreba da se utvrđivanje zlouporabe prava u porezno-dužničkom odnosu i utvrđivanje postojanja osnove za oporezivanje u postupku ispitivanja izvora imovine veže za razdoblje u kojem je porezno tijelo došlo do saznanja o protupravnom ponašanju.

Za obveze koje se utvrđuju u postupku ispitivanja izvora imovine zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je u tijeku postupka ispitivanja izvora imovine utvrđeno da ima osnove za oporezivanje. To znači da će, neovisno o tome kada je nabavljena nepokretna, pokretna i druga imovina te učinjeni drugi izdaci fizičkih osoba čiji izvori nisu dokazani, obveza poreza na dohodak po tom osnovu biti naplativa ako je utvrđena prije nego što istekne šest godina računajući od dana nakon isteka godine u kojoj je u tijeku postupka ispitivanja izvora imovine utvrđeno da ima osnove za oporezivanje.

Kod izvršenih uplata jasno se definira redoslijed naplate poreznog duga unutar iste vrste poreza.

Odredba o prodaji ili otpisu poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa mijenja se pa je tako pravima poreznog tijela u postupku predstečajne nagodbe i u stečajnom postupku ovlašten raspolagati čelnik tijela, a u predmetima vrijednosti iznad 10.000.000,00 kuna, ministar financija. Odredba o otpisu dospjelog poreznog duga kada se tražbina s osnove poreza ne može naplatiti ni u postupku ovrhe te se otpisuje kao nenaplativa proširena je na dva slučaja: na slučaj sklapanja predstečajne nagodbe jer je to jedna od mogućih mjera financijskog restrukturiranja dužnika te na slučaj donošenja pravomoćnog rješenja o brisanju iz sudskog registra, a ne postoji osiguranje duga po osnovi poreznog jamstva.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Imajući u vidu značaj koji pravovremeno ispunjavanje obveza po osnovi javnih davanja ima za izvršavanje Državnog proračuna te potrebu poduzimanja mjera s ciljem gospodarskog oporavka i otklanjanja gospodarskih poremećaja te u okviru stupanja na snagu Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi i potrebe usklađivanja s navedenim propisom, temeljem članka 159. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 6/02 - pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04, 39/08 i 86/08) predlaže se donošenje ovog Zakona po hitnom postupku, objedinjujući prvo i drugo čitanje.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OPĆEG POREZNOG ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona s obrazloženjem.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Prilaže se tekst odredbi Općeg poreznog zakona („Narodne novine“, broj 147/08, 18/11 i 78/12) koje se mijenjaju i dopunjuju.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OPĆEG POREZNOG ZAKONA

Članak 1.

U Općem poreznom zakonu (Narodne novine, broj 147/2008, 18/2011 i 78/2012) u članku 2. stavak 3. mijenja se i glasi:

(3) Drugim javnim davanjima smatraju se trošarine, carine, pristojbe, doprinosi, naknade za koncesije, novčane kazne za porezne prekršaje i sva davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela.

Članak 2.

U članku 43. stavku 1. iza riječi „Porezne uprave“ umjesto zareza dodaje se riječ „i“, a riječi „i Financijske policije“ brišu se.

Članak 3.

Iza članka 54. dodaje se naslov iznad članka i članak 54.a koji glasi:

„Računi za gotovinski promet

Članak 54.a

(1) Računi za gotovinski promet, isječki vrpce ili potvrđnice iz naplatnih uređaja moraju sadržavati najmanje ove podatke:

1. broj i nadnevak izdavanja,
2. ime (naziv), adresu i osobni identifikacijski broj poduzetnika koji je isporučio dobra ili obavio usluge, te naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavaonice i sl.)
3. količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga,
4. ukupni iznos naknade i poreza razvrstani po poreznoj stopi.“

Članak 4.

U članku 63. stavku 6. točka 2. mijenja se i glasi:

„2. svi obveznici poreza na dodanu vrijednost.“

Članak 5.

U članku 94. iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je u tijeku postupka ispitivanja izvora imovine utvrđeno da ima osnove za oporezivanje.

(5) Zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je utvrđena zlouporaba prava u porezno-dužničkom odnosu.“

Dosadašnji stavci 4., 5., 6., 7., 8. i 9. postaju stavci 6., 7., 8., 9., 10. i 11.

Članak 6.

U članku 96. iza stavka 1. i 2. dodaju se novi stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Apsolutni rok zastare prava poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata u postupku ispitivanja izvora imovine u kojem je utvrđeno da ima osnove za oporezivanje nastupa za šest godina od dana kada je zastara počela prvi puta teći.

(4) Apsolutni rok zastare prava poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata u postupku utvrđivanja zlouporabe prava u porezno-dužničkom odnosu nastupa za šest godina od dana kada je zastara počela prvi puta teći.

Članak 7.

U članku 114. stavku 1. iza riječi: „glavni porezni dug“ briše se točka i dodaju riječi: „iste vrste poreza“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) S uplatom poreznog obveznika u kojoj je naznačena vrsta obveze koja se plaća porezno tijelo postupit će na način propisan u stavcima 1. do 3. ovoga članka ukoliko postoje ranije nepodmirene obveze.“

Članak 8.

Naslov iznad članka 118. i članak 118. brišu se.

Članak 9.

Naslov iznad članka 119. i članak 119. brišu se.

Članak 10.

U članku 120. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Pravima poreznog tijela iz porezno-dužničkog odnosa u postupku predstečajne nagodbe čija vrijednost predmeta prelazi iznos od 10.000.000,00 kuna ovlašten je raspolagati ministar financija.“

Dodaje se novi stavak 3 koji glasi :

„(3) Pravima poreznog tijela iz porezno-dužničkog odnosa u stečajnom postupku, postupku predstečajne nagodbe čija vrijednost predmeta ne prelazi iznos od 10.000.000,00 kuna i skraćenom postupku predstečajne nagodbe ovlašten je raspolagati čelnik poreznog tijela.“

Dosadašnji stavci 3, 4. i 5. postaju stavci 4, 5. i 6.

Članak 11.

U članku 135. točka 4. mijenja se i glasi:

„4. ako se otvori postupak predstečajne nagodbe,“

Članak 12.

Naslov iznad članka 136. i članak 136. brišu se.

Članak 13.

U članku 137. stavku 1. točki 2. iza riječi: „poreznog jamstva“ briše se točka, dodaje zarez i točke 3. i 4. koje glase:

„ 3. ako postoji pravomoćno rješenje o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi kojom je utvrđeno da se dug otpisuje,

4. ako postoji pravomoćno rješenje o brisanju iz sudskog registra, a ne postoji osiguranje duga po osnovi poreznog jamstva.“

Članak 14.

Iza članka. 211. dodaje se naslov iznad glave i glava XI.a te članak 211.a koji glase:

„ XI.a OVLASTI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 211.a

Uvjete, način i postupak odlučivanja o pravima poreznog tijela iz porezno - dužničkog odnosa u stečajnom postupku, postupku predstečajne nagodbe i skraćenom postupku predstečajne nagodbe propisat će Uredbom Vlada Republike Hrvatske.“

Članak 15.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 5. ovoga Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBI

Uz članak 1.

Izmjena je izvršena radi usklađivanja sa Zakonom o trošarinama.

Uz članak 2.

Izmjena je izvršena radi usklađenja s prestankom važenja Zakona o financijskoj policiji.

Uz članak 3.

Opći porezni zakon propisuje opće porezne odredbe te je, dakle, bitno da se istim propisom propiše i obvezatni sadržaj gotovinskog računa. Pojedini posebni propisi imaju određene odredbe o sadržaju računa, ali je cilj ovih odredbi da se izjednači sadržaj računa za sve djelatnosti.

Uz članak 4.

Propisuje se obveza za sve *obveznike poreza na dodanu vrijednost*, a ne samo za obveznike poreza na dodanu vrijednost čija je godišnja vrijednost dobara i obavljenih usluga (oporezive i izvozne isporuke) veća od 800.000,00 kuna, da porezne prijave podnose elektroničkim putem. Ukupan broj obveznika poreza na dodanu vrijednost koji podnose porezne prijave elektroničkim putem prema važećem Općem poreznom zakonu iznosi oko 80 000. Predloženim izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona ukupan broj obveznika koji će podnositi porezne prijave elektroničkim putem iznosio bi oko 170 000 (dakle, ukupan broj obveznika koji će podnositi porezne prijave elektroničkim putem povećao bi se za oko 90 000). Cilj predložene izmjene Općeg poreznog zakona je osigurati prijelaz na elektroničko poslovanje u potpunosti u cilju poboljšanja informatizacije za sve obveznike poreza na dodanu vrijednost. Navedeno pridonosi rasterećenju rada u Poreznoj upravi, a ujedno omogućava poreznim obveznicima bržu i jednostavniju proceduru i mogućnost trenutačne provjere formalne ispravnosti obrasca, a sve u cilju efikasnosti postupka.

Uz članak 5.

Početak tijeka zastare definiran člankom 94. stavkom 3. Općeg poreznog zakona posebno se određuje i za postupak ispitivanja izvora imovine prema članku 63. Zakona o porezu na dohodak i za postupak utvrđivanja zlouporabe prava prema člancima 158.a do 158.f Općeg poreznog zakona.

Za obveze koje se utvrđuju u postupku ispitivanja izvora imovine zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je u tijeku postupka ispitivanja izvora imovine utvrđeno da ima osnove za oporezivanje. To znači da će, neovisno o tome kada je nabavljena nepokretna, pokretna i druga imovina te učinjeni drugi izdaci fizičkih osoba čiji izvori nisu dokazani, obveza poreza na dohodak po tom osnovu biti naplativa ako je utvrđena prije nego što istekne šest godina računajući od dana nakon isteka godine u kojoj je u tijeku postupka ispitivanja izvora imovine utvrđeno da ima osnove za oporezivanje.

Za utvrđivanje zlouporabe prava cilj je da se poreznom tijelu omogući progon vezano za trenutak saznanja o činjenicama i indicijama o postojanju zlouporabe prava (dakle, kada je saznalo za činjenice), a ne za trenutak kada su se te činjenice dogodile.

Uz članak 6.

Apsolutni rok zastare definiran člankom 96. Općeg poreznog zakona posebno se određuje i za postupak ispitivanja izvora imovine prema članku 63. Zakona o porezu na dohodak i za postupak utvrđivanja zlouporabe prava prema člancima 158.a do 158.f Općeg poreznog zakona.

Za obveze koje se utvrđuju u postupku ispitivanja izvora imovine zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je u tijeku postupka ispitivanja izvora imovine utvrđeno da ima osnove za oporezivanje. To znači da će, neovisno o tome kada je nabavljena nepokretna, pokretna i druga imovina te učinjeni drugi izdaci fizičkih osoba čiji izvori nisu dokazani, obveza poreza na dohodak po tom osnovu biti naplativa ako je utvrđena prije nego što istekne šest godina računajući od dana nakon isteka godine u kojoj je u tijeku postupka ispitivanja izvora imovine utvrđeno da ima osnove za oporezivanje.

Uz članak 7.

Kod izvršenih uplata jasno se definira redoslijed naplate poreznog duga unutar iste vrste poreza na način da se najprije naplaćuje „stariji dug“ unutar iste vrste poreza, bez obzira što je porezni obveznik naznačio kao vrstu obveze koju plaća dug iz novijeg poreznog razdoblja unatoč postojanju dugova iz ranijih razdoblja, iz čega bi proizlazio pogrešan zaključak da se naplaćuje „noviji dug“, a da „stariji dugovi“ ostaju nenaplaćeni.

Uz članak 8.

Briše se članak 118. o odgodi naplate poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa jer će se obveze iz porezno-dužničkog odnosa između dužnika i poreznog tijela regulirati prema sklopljenoj predstečajnoj nagodbi koja dozvoljava odgodu naplate poreznog duga kao i otplatu u obrocima bez vremenskog ograničenja, te se navedena odredba briše iz OPZ-a radi izbjegavanja vođenja paralelnih postupaka i odlučivanja u istim postupcima u istoj stvari.

Uz članak 9.

Briše se članak 119. o odgodi naplate porezno-dužničkog odnosa u slučaju pokretanja upravnog spora jer će se porezni dug naplatiti radi zaštite državnog gospodarskog interesa, a porezni obveznik može ostvarivati svoja prava pred nadležnim sudom ukoliko smatra da su mu aktom poreznog tijela povrijeđena prava iz porezno-dužničkog odnosa ili druga prava.

Uz članak 10.

Radi usklađenja s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi određuje se nositelj raspolaganja pravima iz porezno dužničkog odnosa.

Uz članak 11.

Članak 135. - određuje se obustava ovrhe u slučaju otvaranja postupka predstečajne nagodbe kojom se zamjenjuje odredbe o odgodi ovrhe u slučaju obročne otplate ili odgode plaćanje koje se brišu iz zakona.

Uz članak 12.

Članak 136. o odgodi ovrhe briše se zbog mogućnosti odgode sukladno odredbama Ovršnog zakona.

Uz članak 13.

U članku 137. stavku 1. dodaje se nova točka 3. koja glasi da će se dug otpisati ako postoji pravomoćno rješenje o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi kojom je utvrđeno da se dug otpisuje, zbog usklađivanja sa Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, te također nova točka 4. koja glasi da se dug otpisuje ako postoji pravomoćno rješenje o brisanju iz sudskog registra, a ne postoji osiguranje duga po osnovi poreznog jamstva.

Uz članak 14.

Propisuje se da će uvjete, postupak i način odlučivanja o pravima iz porezno dužničkog odnosa biti uređeni Uredbom Vlade Republike Hrvatske.

Uz članak 15.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim članka 5. koji stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Oblici javnih davanja

Članak 2.

(1) Javna davanja u smislu ovoga Zakona jesu porezi i druga javna davanja.

(2) Porezi su novčana davanja i prihod su proračuna koji se koristi za podmirivanje proračunom utvrđenih javnih izdataka. Porezi se ne smatraju povremenim davanjima.

(3) Drugim javnim davanjima smatraju se carine, pristojbe, doprinosi, naknade za koncesije, novčane kazne za porezne prekršaje i sva davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela.

(4) Carina je novčano davanje koje se plaća pri uvozu i izvozu.

(5) Pristojbe su novčana davanja koja se plaćaju za određenu činidbu ili za korištenje određenoga javnog dobra.

(6) Doprinosi su novčana davanja koja se plaćaju za korištenje određenih usluga ili ostvarivanja prava.

(7) Naknada za koncesiju jest novčano davanje za pravo gospodarskoga korištenja prirodnih bogatstava i drugih dobara za koje je zakonom određeno da su od državnog interesa, za pravo obavljanja djelatnosti od državnog interesa te za izgradnju i korištenje objekata i postrojenja potrebnih za obavljanje tih djelatnosti.

(8) Odredbe ovoga Zakona propisane za poreze na odgovarajući način primjenjuju se i na druga javna davanja (u daljnjem tekstu: porezi) propisana ovim Zakonom, ako ovim Zakonom ili posebnim propisima nije uređeno drugačije.

Stvarna nadležnost

Članak 43.

(1) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza te primjenom ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja obavlja Ministarstvo financija Republike Hrvatske preko upravnih organizacija u svom sastavu (Porezne uprave, Carinske uprave i Financijske policije).

(2) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza koji su propisani odlukama predstavničkih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i tijela jedinica lokalne samouprave obavljaju njihova porezna tijela. Obavljanje tih poslova može se povjeriti Poreznoj upravi na temelju suglasnosti ministra financija.

Obveza izdavanja računa i vođenja poslovnih knjiga i evidencija

Članak 54.

(1) Porezni obveznici dužni su izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza.

(2) Porezni obveznici dužni su postupati prema odredbama stavka 1. ovoga članka i u slučaju kad su te knjige i evidencije dužni voditi i prema drugim propisima.

(3) Porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljanje usluga naplaćuju u gotovini obvezni su promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način.

(4) Stalna poslovna jedinica strane osobe i pravna osoba čiji je osnivač strana osoba dužne su izdavati račune, voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema poreznim propisima koji se primjenjuju u Republici Hrvatskoj.

Oblik i sadržaj porezne prijave**Članak 63.**

(1) Porezna prijava podnosi se na obrascu. Oblik i sadržaj obrasca porezne prijave utvrđuje se posebnim zakonom ili provedbenim propisom donesenim na temelju zakona. Ako je propisano, porezni obveznik u poreznoj prijavi porez obračunava sam (obračunska prijava).

(2) Podaci u poreznoj prijavi moraju biti točni i istiniti.

(3) Poreznoj prijavi mora se priložiti dokumentacija u skladu s poreznim propisima.

(4) Tko raspolaže dokumentacijom iz stavka 3. ovoga članka, dužan ju je izdati poreznom obvezniku na njegov zahtjev.

(5) Obrazac za poreznu prijavu može sadržavati i pitanja potrebna za nadopunu osnova za oporezivanje i za statističke svrhe.

(6) Ministar financija propisat će pravilnikom porezne prijave ili druge podatke potrebne za oporezivanje koje Poreznoj upravi obvezno podnose elektroničkim putem:

1. porezni obveznici koji su razvrstani u srednje ili velike poduzetnike u smislu odredaba Zakona o računovodstvu,

2. obveznici poreza na dodanu vrijednost čija je godišnja vrijednost isporuka dobara i obavljenih usluga (oporezive i izvozne isporuke) veća od 800.000,00 kuna, prema pokazateljima utvrđenima na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju porezne prijave ili drugi podaci potrebni za oporezivanje.

(7) U elektroničkom obliku porezne prijave, koju porezni obveznici podnose elektroničkim putem, obvezno se navode podaci propisani zakonom i posebnim propisom za poreznu prijavu kada se podnosi na propisanom obrascu u papirnatom obliku. Ako se porezna prijava podnosi elektroničkim putem, na istovjetan način podnose se prilozi koji se obvezno prilažu uz poreznu prijavu i koji moraju biti istovjetni izvornim ispravama ili dokumentima. Porezne prijave dostavljene elektroničkim putem s naprednim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanim.

(8) Ministarstvo financija – Porezna uprava objavljuje na svojim web-stranicama tehničke preduvjete za potrebe elektroničke komunikacije s Poreznom upravom, a porezni obveznici moraju osigurati ispunjenje objavljenih tehničkih preduvjeta potrebnih radi podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem. Ministarstvo financija – Porezna uprava osigurat će potrebnu programsku podršku (aplikativni softver) radi zaprimanja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem u Poreznoj upravi.

(9) Porezni obveznici kod podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem moraju koristiti kvalificirane poslovne certifikate koje je izdala ovlaštena pravna osoba registrirana za izdavanje certifikata i elektroničke sustave uspostavljene isključivo u svrhu prijenosa podataka. Na zahtjev poreznog tijela, porezni obveznik mora omogućiti pristup i preuzimanje dokumenata u elektroničkom obliku koji su pohranjeni na njegovom računalnom sustavu.

Zastara

Članak 94.

- (1) Pravo poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, pravo na pokretanje postupka naplate poreza, kamata i troškova ovrhe te pravo poreznog obveznika na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe zastarijeva za tri godine računajući od dana kada je zastara počela teći
- (2) Pravo poreznog tijela na pokretanje prekršajnog postupka zastarijeva kad proteknu tri godine od počinjenja prekršaja.
- (3) Zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je trebalo utvrditi porezne obveze i kamate.
- (4) Zastara prava na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći nakon isteka godine u kojoj je porezni obveznik sam utvrdio poreznu obvezu ili nakon isteka godine u kojoj je porezno tijelo utvrdilo poreznu obvezu, kamate i troškove ovrhe.
- (5) Zastara prava na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći nakon isteka godine u kojoj je porezni obveznik stekao pravo na povrat.
- (6) U vrijeme zastare računa se i vrijeme koje je proteklo u korist prednika poreznog obveznika.
- (7) Ako se radi naplate poreza, kamata i troškova ovrhe vodi postupak pred sudom, za vrijeme trajanja tog postupka zastara ne teče.
- (8) Kad protekne vrijeme zastare, porezno tijelo čija je tražbina osigurana zalogom ili hipotekom može se namiriti samo iz opterećene stvari ako je drži u neposrednom posjedu ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi. Međutim, zastarjela tražbina po osnovi kamata ne može se namiriti ni iz opterećene stvari.
- (9) Ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije, na poreznu zastaru primjenjuje se Zakon o obveznim odnosima.

Apsolutna zastara

Članak 96.

- (1) Apsolutni rok zastare prava poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe te prava poreznog obveznika na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe nastupa za šest godina računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći, a prema odredbama članka 94. stavka 3. 4. i 5. ovoga Zakona.
- (2) Apsolutni rok zastare prava poreznog tijela na pokretanje prekršajnog postupka nastupa za šest godina od dana kada je zastara počela prvi put teći.

Redoslijed plaćanja

Članak 114.

- (1) Ako porezni obveznik duguje poreze, kamate i troškove ovrhe iz uplaćenog iznosa, najprije se

naplaćuju kamate i troškovi ovrhe, a nakon toga glavni porezni dug.

(2) Ako porezni obveznik duguje više vrsta poreza, a uplaćeni iznos nije dovoljan za plaćanje ukupnoga poreznog duga, tada se pojedine vrste poreza naplaćuju po redoslijedu njihova dospijeća.

(3) Kod iznosa koji dospijevaju istodobno redoslijed naplate određuje porezno tijelo.

(4) Ako porezni obveznik izvrši uplatu obveze iz koje se ne može sa sigurnošću utvrditi vrsta obveze koja se plaća, porezno tijelo će s tom uplatom postupiti na način propisan u stavcima 1. do 3. ovoga članka.

(5) Iznimno, ako se uplata odnosi na podmirenje duga za koji je upisan zalog ili hipoteka, uplatom se naplaćuju najprije kamate pa glavnica duga na koje se zalog ili hipoteka odnosi. Ako uplaćeni iznos nije dostatan za podmirenje svih vrsta poreza pod zalogom ili hipotekom, pojedine vrste poreza naplaćuju se na način propisan stavkom 2. i 3. ovoga članka.

Odgoda naplate poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 118.

(1) Porezno tijelo može, na zahtjev poreznog obveznika, u cijelosti ili djelomično odgoditi naplatu duga po osnovi poreza pod uvjetom da naplata duga po osnovi poreza na dan dospijeća predstavlja neprimjereno opterećenje ili nanosi veću gospodarsku štetu poreznom obvezniku.

(2) O odgodi naplate duga po osnovi poreza iz stavka 1. ovoga članka na temelju pisanog i obrazloženog zahtjeva poreznog obveznika, koji se podnosi poreznom tijelu nadležnom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu ili sjedištu poreznog obveznika, rješenjem odlučuje čelnik poreznog tijela.

(3) Rješenjem iz stavka 2. ovoga članka naplata poreznog duga može se odgoditi jednokratno ili se može odobriti plaćanje poreznog duga u obrocima, ali najdulje do deset mjeseci.

(4) Ako se porezni obveznik ne pridržava rokova iz rješenja o odgodi plaćanja poreza, porezno tijelo ukinut će rješenje o odgodi i pokrenut će postupak ovrhe.

Odgoda naplate poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa u slučaju pokretanja upravnog spora

Članak 119.

(1) Ako je protiv drugostupanjskog rješenja porezni obveznik podnio tužbu, odnosno pokrenuo upravni spor, porezno tijelo može iznimno odgoditi izvršenje rješenja do okončanja upravnog spora:

1. ako bi izvršenje rješenja tužitelju nanijelo teško naknadivu štetu,
2. ako odgoda nije protivna javnom interesu.

(2) Za vrijeme trajanja odgode izvršenja rješenja do okončanja upravnog spora zastara ne teče.

(3) O odgodi naplate do okončanja upravnog spora odlučuje čelnik poreznog tijela.

Prodaja ili otpis poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 120.

(1) Osim u slučajevima utvrđenima ovim Zakonom, Vlada Republike Hrvatske može na prijedlog ministra financija donijeti odluku o prodaji ili otpisu poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa.

(2) U postupku preustroja poreznog dužnika ministar financija ovlašten je raspolagati pravima poreznog tijela iz porezno-dužničkog odnosa.

(3) Čelnik poreznog tijela može donijeti odluku o otpisu poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa koji je ostao nenaplaćen nakon proteka roka od četiri godine od nastupanja aposlutnog roka zastare prava na naplatu poreznog duga. Odluka o otpisu poreznog duga obvezno sadrži oznaku poreznog duga i razdoblje na koje se odnosi otpis.

(4) Ako porezni obveznik svojevolumno izvrši uplatu na ime poreznog duga nakon što je porezni dug otpisan radi zastare i nenaplativosti, porezno tijelo će ponovno evidentirati iznos poreznog duga.

(5) U iznimnim slučajevima, kada je to od interesa za Republiku Hrvatsku, Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra financija, može donijeti odluku o potpunom ili djelomičnom namirenju poreznog duga ustupanjem nekretnina.

Obustava ovrhe

Članak 135.

Ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovršenika:

1. ako je ovršna isprava nakon pravomoćno dovršenog postupka preinačena, ukinuta ili poništena,
2. ako prestanu prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa,

3. ako nema osnove za nastavak postupka zbog razloga iz članka 143. ovoga Zakona,
4. ako se odgodi naplata poreza ili ako se odobri plaćanje u obrocima,
5. ako se otvori stečajni postupak.

Odgoda ovrhe

Članak 136.

(1) Porezno tijelo može na prijedlog ovršenika u potpunosti ili djelomice odgoditi ovrhu za najdulje šest mjeseci. Odgoda se može odobriti:

1. ako je protiv ovršne isprave podnesena žalba,
2. ako je podnesen zahtjev za povrat u prijašnje stanje u postupku u kojem je donesena ovršna isprava,
3. ako je ovršenik protiv rješenja o ovrsi podnio žalbu ili tužbu.

(2) O odgodi ovrhe na osnovi pisanog i obrazloženog prijedloga ovršenika, koji se podnosi poreznom tijelu nadležnom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu ili sjedištu ovršenika, rješenjem odlučuje čelnik poreznog tijela.

(3) Porezno tijelo može odgodu ovrhe uvjetovati davanjem sredstva osiguranja naplate.

(4) Za trajanja odgode ovrhe obračunavaju se kamate.

(5) Rješenje o odgodi ovrhe dostavlja se Financijskoj agenciji koja odgađa provedbu ovrhe do isteka roka utvrđenog rješenjem.

(6) Nakon isteka roka utvrđenog rješenjem o odgodi ovrha se nastavlja.

Otpis dospjeloga poreznog duga

Članak 137.

(1) Tražbina s osnove poreza koja se ne može naplatiti ni u postupku ovrhe, otpisuje se kao nenaplativa:

1. ako je ovršenik umro, a nije ostavio pokretnina ni nekretnina iz kojih se može naplatiti dug po osnovi poreza,
2. ako postoji pravomoćno rješenje o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom ili ako

je ista informacija razmijenjena između sudskog registra i poreznog tijela elektroničkim putem, a ne postoji osiguranje duga po osnovi poreznog jamstva.

(2) Ako protiv odgovorne osobe u pravnoj osobi iz stavka 1. točke 2. ovoga članka bude podnesen zahtjev za plaćanje sukladno članku 26. ovoga Zakona te s osnove pogodavanja vjerovniku, tražbina poreznog tijela od ovršenika će se ponovno evidentirati.

(3) Ako bi izvršenje naplate poreznog duga dovelo u pitanje osnovne životne potrebe dužnika odnosno ovršenika i članova njegova kućanstva, porez se može iznimno, na njegov zahtjev, otpisati u cijelosti ili djelomice.

(4) O otpisu dospjeloga poreznog duga iz stavka 3. ovoga članka, na osnovi pisanog i obrazloženog zahtjeva dužnika odnosno ovršenika koji se podnosi poreznom tijelu nadležnom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu dužnika odnosno ovršenika, rješenjem odlučuje čelnik poreznog tijela.

XI. OVLASTI MINISTRA FINACIJA

Članak 211.

(1) Ovlašćuje se ministar financija da u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnikom propiše način postupanja u dobroj vjeri, tarifu nagrada i naknada troškova zastupniku po službenoj dužnosti, što se smatra gospodarskom cjelinom, obrasce prijave činjenica bitnih za oporezivanje te oblik, sadržaj, rok i način dostave poslovnih knjiga, evidencija i izvješća koji se čuvaju u elektroničkom obliku.

(2) Ovlašćuje se ministar financija da u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnikom propiše oblik i sadržaj obrasca izjave fizičke osobe o izvorima stjecanja imovine te način praćenja stanja imovine i izvora njezinog stjecanja.

Klasa: 011-01/12-01/408

Ur.broj: 07-21-01